СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIV. Ч. 42. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, пятниця, 1-го березня 1946. No. 42. NEW YORK and JERSEY CITY, Friday, March 1, 1946. VOL. LIV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ПРЕЗИДЕНТОВА ПРОГРАМА ДОБРОВІЛЬНОГО ПОСТУ

Зогляду на зростаючий голод в Европі президент Труман скликав наради дванацяти провідних громадян, щоб з ними скласти програму добровільної повздержливости в харчуванню в Злучених Державах. Він наперед впевнився, що в нарадах візьме участь бувший президент Герберт Гувер, який перед вибором на президента був адміністратором харчів в Америці, а після першої війни вів акцію прохарчування Европи. У телеграмі до майбутніх учасників нарад президент сказав, що „наша національна самопошана і наші обовязки як людей вимагають, щоб ми зробили все можливе для стримання голоду. Я вже дав вказівки урядовим агенціям, щоб ужили всіх можливих засобів для осягнення цеї цілі." Наради відбудуться в Білім Домі в пятницю 1. березня.

АСИСТЕНТ СЕКРЕТАРЯ СТЕЙТУ ДЛЯ СПРАВ ОКУПАЦІЇ.

Генерал майор Джан Г. Гилдринг, директор відділу для цивільних справ при департаменті війни, дістав номінацію від президента Трумана на становище асистента секретаря стейту Бирнса для справ получених з окупацією чужинних країв. Це іменування пояснюють так, що президент найшов уже спосібних цивільних людей для обняття влади в Німеччині, а військовий помічник секретаря стейту мав би лише обовязок давати ради у військових справах.

ПОЛІЦІЯ РОЗІГНАЛА ПІКЕТУ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ.

Поліція у Філядельфії, всилі 1,000 піших і кінних людей, розігнала 800 страйкуючих робітників в підприємстві Дженерал Електрик в середу 27 лютого, коли вони прийшли з табрицями й окружили будинок підприємства, щоб не допускати бюрових і інших робітників до праці. Суд попереднього тижня видав рішення, що страйкуючі робітники можуть пікетувати будинки підприємства лише в означеній кількости. Робітнича юнія всупереч цьому рішенню вислала в понеділок півтора тисяча пікетантів, а в середу їх число змаліло до 800. З цього скористала поліція і перемогла страйкарів. Арештовано 7 пікетантів за підбурювання, а одного відвезено до шпиталю побитого. Серед пікетантів було велике число ветеранів.

ПРИХОДИТЬ РЕВОЛЮЦІЯ В ЗЕМЛІ, КАЖЕ АНДЕРСОН.

У підтриманню пляну, щоб з федерального скарбу призначити біліон долярів для підтримки земельного господарства, секретар рільництва Клинтон П. Андерсон виявив погляд, що вчасі війни американські фармери виказали справжнє чудо в продукції земельних плодів, коли взяти під увагу недостачу робучої сили й машинерії. Але тепер приходить доба правдивої революції в земельнім господарстві, подібної до революції в промислі. Так само, як винайдено атомову силу з необмеженими можливостями, так і в земельній справі вчасі війни зайшли такі переміни, при помочи яких можна прогнати голод зо світу, сказав Андерсон.

ДОРУЧУВАННЯ ТЕЛЕГРАМ ПРИ ПОМОЧИ РАДІО-ТРОКІВ.

Підприємство Вестерн Юніон телеграф Компані дістало дозвіл з Федеральної Комісії Комунікацій у Вашингтоні перевести спроби доручувати телеграми до місця назначення при помочи радіових вантажних авт. В околиці Балтимору будуть збудовані дві радіо-стації, які будуть відбирати телеграфічні вісти, а потім висилати їх до назначених місць автами або троками в той спосіб, що авта з відповідними апаратами будуть по дорозі друкувати на папері телеграми чи там радіо-грами. З авт можна буде порозумітися з централею на випадок, коли не можна доручити телеграми адресатови. Авто буде у безупинному русі, буде діставати радіограми в дорозі і доручувати їх до найближчого дому. Перші авта, які дістануть апарати, будуть з Єллов Кеб Компані у Філядельфії.

АРМІЯ ПРОДОВЖИЛА ЧАС ДЛЯ ДОБРОВОЛЬЦІВ З РАНҐАМИ.

Департамент війни у Вашингтоні оприлюднює постанову, що приматиме до повної служби цих вояків, які покинули військо від травня 1945 року. Департамент буде приймати вислужених вояків до 400 родів служби з тими самими ранґами, які вони мали вчасі війни. Ця оферта вітворена до 1. липня 1946 р. Опісля зайдуть зміни щодо принимання з ранґами.

Сенатор Ванденберґ домагається сильного становища супроти Советів

У приявности подавляючої більшости членів вашингтонського сенату і при переповненій ґалерії сенатор Артур Г. Вандерберґ склав перший звіт із своєї участи в нарадах Орґанізації Обєднаних Держав у Лондоні, куди він їздив як делегат Злучених Держав. Із багато цінних помічень і думок, висловлених сенатором, замітний його погляд на становище Злучених Держав супроти советської Росії. Він виказав, як Росія рішучо йде вперед в цілому світі для поширювання своїх ідей і політики і як таким поступуванням вона загрожує мирови. Щоби втримати мир і Організацію Обєднаних Держав, на думку сенатора, конечним є сильне становище Злучених Держав супроти Росії і оборона американських ідеалів. У своїх висловах сенатор гостро критикував департамент стейту зза його хитання, за недостачу ясної програми в заграничній плоітиці а при цім висміяв теж і закиди американських комуністичних попутчиків, що вони добачують загрозу для мира в кожному випадку, коли лише хтось противиться посяганням Росії. Супроти Росії треба поступати вітверто і з достоїнством, думає Вандерберґ, бо лише таке становище викликує респект серед росіян. А будучий мир та існування О.О.Д. залежатиме саме від того, чи Америка рішучо поставиться до посягань Росії і чи зуміє в такий спосіб жити з нею в згоді.

Про О.О.Д. сказав Вандербеrґ, що ця орґанізація перемінилася з паперової організації в дійсну силу. Як досягнення О.О.Д. вичислив сенатор започаткування студій над атомовою силою в цілому світі; старання для запобіженння голодови; положення основ для оборони пригнічених народів; додання надії скитальцям, що вони будуть вратовані, коли переведено ухвалу, щоб не відсилати їх проти їх волі у краї їхнього походження; полагодження деяких спорів мирною дорогою.

Найбільше здивування висловив сенатор, коли згадував про поведінку Советів у справі Сирії і Лібанону. Бо коли вже Франція й Англія заявили свою згоду, щоб вицофати свої війська з Сирії і хотіли дійти до порозуміння з сирійським урядом, тоді Совети через свого спосібного диплёмата заложили спротив. На думку Вандерберґа це вказує, що Совети не хочуть миру. Тому сенатор ставить питання: „Чого надалі Росія хоче тепер?"

ПОГЛЯДИ ПАНІ РУЗВЕЛТ ПРО РОЛЮ О.О.Д.

У промові, виголошеній у Гонтер каледж в Ню Йорку в середу, 27. лютого, делеґатка до О.О.Д. пані Френклин Д. Рузвелт заявила, що в світі є лише дві можливости тепер: хаос, або Організація Обєднаних Держав. Доля цеї орґанізації тепер у руках американських громадян, отже від них залежить доля світу. Про росіян вона сказала, що вони такі-ж люди, як і ми, лише треба їх розуміти і відповідно до цього поступати.

Росія недопускає до відбудови Австрії

Згідно з Московською деклярацією Австрія повинна бути відділена від Німеччини і стати знов незалежною державою. На те погодились в Москві представники Трьох Потуг: Злучених Держав, Великої Британії та Советського Союзу. Та, як пишуть американські кореспонденти з Відня, Росія до цього не допускає і дає виразно до пізнання, що цього собі не бажає. Вислідом цього є таке, що Аліянти готові відступити Росії ту частину Австрії, яка є під її окупацією, а проголосити незалежну Австрію на тій території, що є під зарядом Злучених Держав, Британії та Франції. Австрією повинна би рядити спільно Аліянтська Контрольна Рада. Але так не є, бо спільнота є тільки тоді, коли Америка, Британія та Франція годяться на те, що каже Росія. Советська армія живе з краю, в якому перебуває. А західні Аліянти не тільки, що харчують свої армії, але ще й допомагають харчами населенню. Крім цього Совети держать у малій Австрії три рази стільки війська, що Америка, Британія і Франція разом. І не думають зменшати цеї окупаційної сили, а збільшають її, бо офіцири спроваджують ще свої жінки і діти. Росіяни, пишуть кореспонденти, толкують собі на свій лад ще й Потсдамські ухвали, забираючи з Австрії тяжку промисловість, що не повинні робити. Вони забрали 1,000,000,000 шілінґів титулом окупаційних видатків і вимагають ще чотириста міліонів більше. Усе те вказує, що Совети не думають забиратись з Австрії, ні визнавати її незалежною.

ПЕРЕРВА В ПРОЦЕСІ ПРОТИ НАЦІСТІВ У НОРЕМБЕРҐУ.

Судову розправу над 22 членами націстівської верхівки в Норемберґу перервано до понеділка, щоби дати відпочати прокураторам. Суд відкинув внесення адвоката Рібентропа, бувшого націстівського міністра закордонних справ, щоби спровадити на переслухання Винстона Чорчила та інших британських і французьких диплёматів. Сказано, що такі зізнання не малиб ніякого значення. Рібентроп твердив, що Чорчил мав свого часу сказати в німецькій амбасаді в Лондоні, що Британія маже знищити Німеччину, та що саме це заставило Гітлера стати аґресором. Розправа вже триває три місяці .Остнього дня виявлювано німецькі злочинства над церквами на советських територіях. А теж представлено, як роблено досліди в концентраційних таборах в Освенцімі з стерилізацією жінок та як молоді дівчата діставали за місяць експериментів вигляд 70-літніх жінок.

В ІТАЛІЇ БУДЕ РЕФЕРЕНДУМ У СПРАВІ МОНАРХІЇ.

Італія пережила ще одну кабінетну крізу. Ото прийшло до згоди в справі монархії. Ліві й праві стали на тому, що має відбутись у тій справі загальне голосовання. Проти цього були досі ліві. Референдум відбудеться разом з виборами до Конституанти. Та на думку соціялістів і комуністів Конституанта має мати парво рішати про монархію незалежно від референдума. Не буде теж кари на неголосуючих.

ПАПА ПРОМОВЛЯЄ ДО НОВО ВИБРАНИХ КАРДИНАЛІВ.—З Риму звідомляють, що вже роїзджаються домів нові кардинали, між якими є чотирьох з Злучених Держав. Картина, яка перед нами, представляє папу Пія XII., як промовляє до нововибраних кардиналів. На кінці зправа бачимо нюйорського кардинала Френсис Спелмена, про якого в Римі найбільше писали, заповідаючи йому нову карієру.

ЕСПАНІЯ ЗАМКНУЛА ЕСПАНСЬКО-ФРАНЦУЗЬКУ ГРАНИЦЮ

В тому самому часі, як французький міністерський кабінет рішив замкнути французько-еспанську границю, щоби тим виявити своє негодовання супроти режиму ґен. Франка, еспанський уряд зарядив замкнення цеї границі з свого боку, виславши для цеї цілі до 1,500 вояків-маврів. Французька заборона відноситься навіть до комунікації при помочі телеграм і листів і обіймає не тільки саму Еспанію, але й її заморські посілости. Не торкає одначе диплёматів і персоналу Червоного Хреста. Еспанія має мати до міліона війська, готового на всякий випадок. Зате вбога щодо виеквіпування та воєнного знаряддя. Кажуть, що армія ставиться до режиму льояльно..

АМЕРИКА ПРОТИ ФРАНКА.

Департамент стейту в Вашинґтоні стверджив, що вислано ноти в справі політичних відносин в Еспанії до Великої Британії та Франції. В тих нотах пропонується, щоби Злучені Держави, Британія та Франція видали спільну заяву, в якій булоб зазначене, що генераліссімус Франко був по не-демократичному боці, себто по боці держав Осі, та що він повинен тепер уступити з уряду. Далі треба би тим трьом потугам спільно заявити, що вони бажали би бачити в Еспанії тимчасовий уряд, який проголосив би загальну амнестію для усіх політичних вязнів та підготовив свобідні вибори. Вкінці треба би ще тим потугам сказати еспанському народови цілком отверто, що хоч вони бажають собі зміни в Еспанії, то вони не бажають вмішуватись у нутрішні справи краю, ні не хочуть, щоби зміни довели до кровопролиття, чи горожанської війни. Отся американська пропозиція є серединою між тим, чого домагались Франція та Англія.

ФРАНЦІЯ РАДА.

Французький міністер закордонних справ, Жорж Бідолт, дуже зрадів, як дізнався про американську ноту в справі Еспанії. Кажуть, що якби був знав про це 24 годин скорше, то був би спротивився замиканню французько-испанської границі.

БРИТІЙЦІ ПРОТИ ІНТЕРВЕНЦІЇ.

Американська пропозиція в справі ґен. Франка не знайде спротиву в Лондоні. Та при тому підкреслюють, що Британія буде далі рішучо проти всякої інтервенції, себто дійсного втручування в нутрішні справи Еспанії. Але буде за те, щоби заохочувати еспанський нарід, щоб він сам зробив порядок у свому краю. В урядових колах є теж проти французької пропозиції, щоби ту справу предкладати Раді Забеспеки Обєднаних Держав.

БЕЗ СЕНСУ!

Так думають у Лондоні про замкнення еспанськофранцузької границі. Ні це, ні зірвання диплёматичних зносин з Еспанією, ген. Франкови не пошкодить, кажуть урядові кола в Лондоні. Так, як не пошкодилоб Хуанови Д. Перонови, якщоб Злучені Держави зірвали диплёматичні зносини з Арґентиною.

НЕ ПОНАД ГОЛОВУ НАРОДУ!

Усі кроки, які повинні бути повзяті проти режиму ґен. Франка в Еспанії, не повинні іти понад головою еспанського народу, кажуть вашингтонські й лондонські політики. Інакше гордий еспанський нарід возьме це за образу і чужинецьку інтервенцію і стане проти цього..

КАМПАНІЯ ПРОТИ ФРАНКА.

З європейських радіових стацій понеслись протести проти режиму ґен. Франка в Еспанії, а це з Копенгаги, Брюселі, Софії, Москви. Советський промовець атакував ще Ватикан, закидуючи папі, що не допускав до полагоди еспанської проблеми.

ЗАБРАЛИ 4 МІЛІОНИ ЦИГАРЕТОК.

До Ліверполю, Англія, прибули з Злучених Держав німецькі полонені в числі 2,250. Кожний полонений міг мати баґаж, ваги до 65 фунтів. У тих баґажах були головно американські цигаретки. Назагал до чотирьох міліонів.

ФРАНЦУЗЬКИЙ ЕКСПОРТ.

Упродовж найближчих трьох років не повинні французи купувати люксусові речі, а вивозити їх до чужих країв, дораджує уряд. Іде головно про дорогі вина, коняки, лікери та жіночі одяги. Це один з способів, як привернути краеви добробут.

РЕКОНВЕРЗІЯ КУЛЬГАЄ.

Так каже британський уряд про Англію, взиваючи англійців вложити в реконверзію більше життя і енергії, а відкладати політичне доктринерство, чи яке інше, на ліпші часи. Щодо цього погоджувались в парляменті лейбористи з консерватистами.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N Y BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Ситі і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число з суботи (з англійською Частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЯК З ІМПЕРІЯМИ?

Живемо в часі сумерку старих імперій. До такого переконання прийшли вже й ті, що стоять на чолі найбільшої імперії — Великої Британії.

Заникає всюди в народів, в порівнанню з давними часами, і дух імперіялізму. Впарі з тим приходить теж кінець кольоніяльній політиці й початок самовизначення і для найбільш упосліджених і поневолених народів в Африці чи Азії.

Ми живемо в краю, який не є цілковито без гріха в розумінню імперіяльнім. Зате загал є тут з природи проти всяких імперіялізмів, включно з американським. Тому саме й „американський імперіялизм", якщо про такий можна взагалі говорити, є дуже лагідним, що найкраще бачимо на прикладі з Филипинами, де самі филипинці тепер у сумніві, чи їм виплатиться цілковито усамостійнитися.

Коли-ж іде про Британію, то завважуємо, що вона сама пропаґує тепер ревно „одну імперію", зглядно такий світовий уряд, що був би і понад нею та кермував загально-світовими проблемами.

Найближчі роки, а може навіть і місяці, покажуть, як буде з британською імперією, а в першу чергу, чи і як їй вдасться наладнати своє відношення до Індії та Єгипту. Тяжко вгадати, як розвяжуть свої проблеми Нідерлянди на Яві, чи як буде з бельґійськими і французькими заморськими посілостями і мандатами. Зате певне те, що не буде повороту до старого порядку. Значить, що всюди мусить наступити зміна.

Та найважніше, що дійсно заважить на новому порядку в світі, є тепер те, якою буде советська імперія. Вона нова, а неперестаріла, коли іде про лад, який вона приносить. Як нова, вона й не думає себе ліквідувати. Навпаки, вона себе поширяє на наших очах і далі буде збільшатись. Теж і коштом старих імперій, які вона буде розбивати своєю „визвольною" пропаґандою, а подекуди силою.

За старими порядками і імперіялізмами не булоб найменшої потреби проливати сльози, якщоб цей новий, советський порядок, не був назагал ще гірший від старих порядків, які вже й так зачато ліквідувати. Тому, якщо є повна надія на зміни на ліпше в старих імперіялізмах, то навіть краще, щоб вони вдержались ще на якийсь час, ніж щоб їхні руїни мали скріпити новий імперіялізм, червоно-кремлінський. Щоби таке сталось, то треба, щоби старі імперії перевели негайно у своїх кольоніях радикальні зміни. А як такі зміни, головно соціяльні, і в користь народів, що на такі зміни вже довго ждуть, дійсно скоро настануть, то тоді не буде треба лякатись, щоби ті народи підпали під советську „опіку" чи советське „визволення". Інакше, то на руїнах старих імперій виросте одна всемогуча імперія — советська. Буде вона такою тюрмою народів, якою є і нині. Тільки не буде тоді нікого, щоб ту тюрму міг розвалити.

„Назадники" й „поступовці"

Серед нашого громадянства є ще досі люди, які присвоїли собі назву „поступовців", як і право називати інших такими назвами, як „назадники", „обскуранти", „консерватисти" чи „реакціонери". Такі наклепи йдуть не тільки на особи, але на адресу цілих груп, а властиво на подавляючу більшість нашого загалу, який не належить до комуністів чи комунізуючих галатинів. Ті останні мають на своїх противників тепер загально зогиджені назви „фашистів" або „нацистів". Себе-ж самих такі галатини називають „проґресивним", мабуть на те, щоб мало хто розумів, про що справа йде.

Такі методи трапляються не тільки серед громадянства, бо от з замітом назадництва, киданого на адресу всього американського населення, розправляється Вилйем Генрі Чемберлин у статті „Чи ми справді осталися позаду?" Він ставить такий запит: „Чи Америка осталася позаду тому, що не пішла за прикладом котроїнебудь форми модерної, достроєної до дня і з поспіхом введеної диктатури і втримала свободу на підставі права; тому, що перейшла крізу економічну, перебула війну, не вбиваючи нікого за його ідеї і не позакладала концентраційних таборів як ліку для винищення противної думки?"

Автор статті твердить, що саме завдяки оцій американській „заскорузлости" чи „назадництву" не заведено в Америці неволі; не переведено насильств, з якими злучені теперішні революційні рухи в Німеччині й Советах; не повідбирано приватних маєтків, не вимордувано десяток тисяч інтелектуалів за їхнє знання; не виморено міліонів селян за те, що вони не хотіли приняти дивачного ладу, не спалено соток тисячів жидів за те, що вони жиди і т. п.

Ствердивши таке, Чемберлин приходить до висновку, що анґлійські „апостоли колективізму... мають причину бути вдячними за те, що існує такий незколективізований край як Злучені Держави із своїми „назадницькими методами господарства, завдяки яким прийшла велика воєнна продукція, яка причинилася до перемоги" і що „назадницька" Америка є тепер головною надією великих просторів світу, щоб вратувати їх від голоду.

Вивід Чемберлина вказує, як можна орудувати згаданим словом „назадництво" там, де воно зовсім не має приноровлення. Подібно вживають деякі одиниці й ґрупи людей слово „поступовець" чи „проґресист" там, де не то нема ніякого поступу, а навпаки, є признаки ще передпотопових понять. Такими передпотоповими „поступовцями" є саме теперішні комуністи, які перечеркнули досягнення людства на полі особистої свободи людини, здобуті впродовж тисячелітної боротьби. Таксамо знехтували комуно-большевики всякі досягнення на полі міжнародного права, змагання до незалежности і самостійности цілих народів і т. п. Але про це вже теперішнє покоління здає собі справу і коли чує про ошуканчі заклики комуно-большевиків, то вже знає, як до таких закликів треба відноситися. Це розуміють уже самі комуністи і тому вони так дбайливо зміняють назви різних „фронтів", щоби важко було довідатися, хто за цим фронтом криється.

Зате дивним є інше явище, яке ще подекуди покутує на українськім ґрунті. У нас існують такі одиниці, які во імя „поступовости" відхрещуються від загалу, а рівночасно всіми силами домагаються у нього якихсь привилеїв, бо вони „поступові". От скликується Український Конґрес, а тут виринає заява, що „поступова демократія з таким пляном конґресу не годиться й у ньому участи брати не буде", а як причину подається, що там для неї нема місця, бо більшість громад, які беруть участь у конґресі, є звязана з церквою, допомоговими Союзами й політичними партіями.

Виходить, що поступова демократія вважає церкву чи допомогові союзи як перешкоду до поступу і демократії, які тільки вона одна може репрезентувати, а більш ніхто. Коби хоч „поступова демократія" так вітверто написала, тоді можнаб принаймні зрозуміти, чому саме вона відхрещується від конґресу. А то вітверто про це не пише, а лише робить закиди недостачі демократії таким людям, які скликають конґрес і не закликають її відразу до проводу. Значить поняття поступовости уживається, легко кажучи, на оправдання своєї незгідливости. Бо-ж ніхто не усуває від участи в конґресі й проводі — нікого, крім прихильників диктатур і тоталітаризмів. А в тому не усуває і „поступової демократії", як тільки вона захоче поводитись поступово й демократично і бути в громадах і з громадами.

Не перший раз приходиться нам стверджувати, що українське життя в Америці від самого початку української іміґрації мало свій захист при церквах, опісля при відділах допомогових орґанізацій. І коли комусь приходиться скликати таку головну раду, як Український Конґрес, то його скликається з таких місцевих клітин, які існують, які творили народне життя і при яких дальше це життя дістає захист. А який вислід цеї праці, про це свідчить історія американського громадянина українського роду, а в тому і найновіші осяги для ратування й збереження життя наших рідних в Европі. Колиб практичні народні робітники хотіли рахуватися з домаганнями мало кому знаної „поступової демократії" тоді мусілоб припинитися всяке українське життя, бо за виїмком кількох людей, яких оця „поступова демократія" тепер обєднує, всі інші з цеї ґрупи пішли вже на службу ворогови. Нема нікому ніякого стиду признаватися до приналежности до таких громад, які є звязані з церквою й допомоговими союзами; навпаки їм треба почуватися гордими, що серед перешкод, киданих увесь час існування українського життя в Америці типами з „поступових демократів" це життя таки стануло на твердім ґрунті, обєднало творчі сили і в найстрашнішому моменті існування українського народу в Европі, напружують усі сили, щоб цьому народови прийти з допомогою.

Серед нас бувають такі дивогляди, що нераз прибувші свіжо з Европи одиниці намагаються накидати свій провід громадянству, не приставши орґанічно до нього і не злившися з ним в одну цілість. У таких випадках різні всіляке вигадують. Між іншим, бувають такі, що закидають громадянству брак нерозуміння демократії. Це кандидати на диктаторів, що ніяк не годні зрозуміти правдивого духа американської демократії, ні приноровитися до його вимог. Так народжувались тут різні „атаманії", що „обороняли" і „визволяли" Україну, розбиваючи американське громадянство. До таких самих треба тепер врахувати ще й „поступових демократів", що мають шумну назву, але неправдиву, бо їхні поступки ні поступові, ні демократичні.

РІЗНІ ВІСТИ

(Надіслане з Франції).

Тепер стало ясніше ясного.

Нещодавно спікер московської радіовисильні Єрмашов зробив докладне повідомлення „про небеспеку реакції, що піднімає голову, не лише в Европі, але й в усім світі", таку сензацію повідомляють своїм читачам „Русские Новости" з 18. січня б. р., які виходять в Парижі за матеріяльною допомогою з Москви.

Щоби не бути голословними „Рус. Новости" роблять навіть достаточні витяги з Єрмашова, який твердить, що „якщо база фашизму й була зруйнована внаслідок воєнного розгрому Німеччини та її сателітів, то, мовляв, далеко не всі фашистські елементи визнали себе переможними".

Цей Єрмашов, якого так старанно підхопили „Рус. Новости", кинувши громобійну стрілу на „фашистський рух Мослія в Анґлії, бідкається сердешний над „нерозумними" вчинками англійської демократії, яка (от мовляв дурна!) дозволяє існування в Анґлії навіть фашистській ґазеті й це, мовляв, нікого там не дивує.

„В Анґлії", каже Єрмашов „існує воля друку. Але чому благами цієї свободи повинні користуватися фашисти, що вживають її на боротьбу з демократією? Невжеж народи боролися за те, щоб гітлерівські покидки могли продовжувати своє існування?... Воля для фашистів визначає смерть свободі й шлях до нової війни"...

Воістинно правдиво сказано, що воля для фашизму, чи то націоналістично-німецького, чи комуністично - советського, це — правдива загибіль усяких свобід і справжній шлях до нових всєн. А що це так, що за існування фашизму червоно-чорнобілого чи червоного, всяка свобода гине, це свідчить виступ пана Єрмашова, який так побивається, що нерозсудна анґлійська демократія дозволяє якимсь фашистам видавати свою ґазетку.

Справді „нерозумні" анґлійські демократи!... Їм слід би повчитися в „демократів" советських... Там не те, що фашистська ґазетка опинилась би... в Сибірі, там і демократичній, в правдивому розумінні цього слова, не далиб і одного дня проіснувати, як не дають їй навіть народитись.

Але все це, так би мовити, мимохідь. Вся справа не виключно в вище наведеному, а саме в тому, що тепер дещо стало ясніше ясного. Московська „Правда", як подають „Рус. Новости" нещодавно заявила, що Австрія стає розсадником фашизму", бо мовляв на її терені є зараз понад 10,000 німецьких наці та 78,000 фашистів інших національностей, що **х о в а ю т ь с я** там від **законних репресій"**.

Ми не вдаємося в справу 10,000 німецьких „наці". Але щодо 78,000 чужих „фашистів" це певно, що „у страха ґлаза велікі", що московські фашисти, як це добре знаємо, всіх всіх „інакомишлячих" вважають за фашистів.

Отже американці й канадійці українського роду знайте від сьогодні й не забудьте, що ваші рідні, ваші кревні, нарешті ваші брати й сестри по крові, по нації, по мові, що рятуючись від червоного московського, комуністичного фашизму й тиранії, опинилися в числі отих 78,000 „фашистів" (а ми певні, що українців там 75-80 відсотків), і всі вони за московським практикуванням є — фашисти, що сховалися від „законних" репресій.

Можете собі добре уявити хто хоч трохи знає, що таке є московські чекістські „законні" репресії. Що чекає там ваших нещасних братів і сестер. Нехай же тепер усім стане ясніше ясного, чому большевицька потвора так прагне всіма силами витягти отих „фашистів" з Европи та не пустити в Америку чи Канаду.

Але від тепер ні один большевицький брехун, як ні один кремлівський заклик і оголошення про „помилування" й „прошення", не обдурить тих нещасних скитальців, що прагнучи волі, люблячи її й шануючи демократію, мусіли тікати від советської „демотюрми".

Хто такий Серафим Ляде?

Кореспондент **п а р и з ь к о г о** часопису „Русские Новости", що приховав своє прізвище під криптонімом „Р. Д.", в числі 33 за 1945 рік, під величезною шапкою „Гітлерівський кандидат на престол Патріярха Московського", в статті „Хто такий „митрополит" берлінський Серафим Ляде?" подає відомости, незвичайно цікаві й нам українцям. Уже тому, як ці „істінно русскіє", що не могли зректися колись „Маларосії", тепер не можуть зректись уже України, хоч уже давно треба би їм зрозуміти, що вона не є „русская", а вони далі раз-у-раз підкресляють її „руськість". Відомості ці цікавіші й з іншого боку, тому подамо кілька уступів з вище згаданої статті:

„Серафим Ляде — людина „головоломної" карієри. Чистокровний німець, родом зі Саксонії. Він — православний священик-місіонар, викладач німецької мови в Харківській духовній семінарії. Його „архиєрейство" — одно з найтемніших плям його складної біографії. В 1927 році Ляде сходиться з ґрупою церковників-обновленців (отже один із підривачів української автокефальної церкви (Допис.) Тогож таки року в Харкові відбуваєсь його хиротонія, а вже в 1930 році Ляде за кордоном, де митрополит Антоній (Храповицький) надає Ляде сан архієпископа та призначає в Берлін на місце єпископа Тихона.

„Не відомо, коли Ляде вступив у лави націонал-соціялістів. Але в 1939 р. — він видатний партієць. Коли настала війна, у нападі чорносотенного захоплення та в догоду Гітлерови, митрополит Анастасій та Феофан надають Ляде сан митрополита. Швидко Ляде звертає на себе увагу Гітлера своїми проповідями, де він щоразу підкреслює, що він „передовсім німець і прибічник певної соціяльно-політичної ідеї". В наслідок чого Гітлер призначив Ляде на Патріярха Російської Православної Церкви, — після розгрому розділу й кольонізації Росії".

Український Золотий Фонд.

Подавши **в і д о м о с т и** про „митрополита" Ляде, одного з одвічних нахлібників українського народу, що завше жили й живуть за рахунок України, підточуючи її власний добробут, та крадучи її майно духовне й матеріяльне, цей таки „Р. Д." під рубрикою „Український Золотий Фонд" подає ще такі відомості:

„Представник духівництва, що приїхав з Німеччини, і що близько стояв до духівництва, яке в часі війни було тісно повязане з гітлерівськими колами, розповідає, що бачив у „митрополита" **С е р а ф и м а** Ляде „старовинні, дорогоцінні евангелії, настільки важкі, що ні одну з них не підняти одній людині; золоті хрести, мітри, панагії, ризи..."

Усі ці релігійні й національні **русскіє** (підкреслення дописувача) цінності, награбовані в церквах **України,** німці передавали Серафимови Ляде „церковному **п р е д с т а в н и к у** Вермахту". Чи не з цих крадених **російських** **с к а р б і в** складено той „золотий фонд", що служить тепер для політичної проти-советської й протиросійської роботи під виглядом „активної незгоди з **м о с к о в с ь к и м** патріярхом?" Таким запитом кінчає „Р. Д." цю статтю.

Чи саме тими скарбами чи не тими ведуть у Берліні російські духовники між собою боротьбу, нам не відомо. Але відоме, що і гітлерівські й сталінські „владики" жеруться між собою при помочі скарбів, що не є „русскими", але походять з пограбовання у варварський спосіб поневоленої України.

Карло Лербс.

ДОЛЯ МИСТЦЯ

Одного маляря, що по довгій і пристрасно впертій праці дійшов раптом серед безславних буднів до глибокого признання та вже навіть усміхався на вістку, що його стали вважати пробоєвиком нового напрямку, **с т р і н у л а** важка доля. Він викінчив саме великий образ, що був призначений на „виставу наймолодшого мистецтва" та дуже журився, щоб той образ відставити із своєї робітні. Коли носії постогнуючи потащили образ і зникали вже за сходами, він стояв нагорі веселий, з люлькою в кутику уст та глядів їм услід. Величезна заслона з полотняних повязаних завоїв, що саме зникала за вуглом, — це була сума переведених у важкій праці годин, образ вічного шукання, болючого напруження, **р о з п у ч** ливого приниження та головокружної розкоші — вона скривала в в собі сповнення туги та давала запоруку остаточного підєму вгору. В його серці загорілось одне бажання і він хотів збігти сходами вділ. Тоді поховзнувся і впав коміть головою: та заки ще потахло сонящне почування перемоги, він уже лежав знівечений під ступнями.

А коли по довгій хоробі тяжкого стрясення мізку нібито виздоровів, показалося, що цей, якби злобно наперед обрахований упадок скалічив усю його життєву тугість. Німий та оглухлий, нездатний до ніякої праці, він куняв у своїй робітні і тільки тоді тремтів від зворушення, як його хотіли з любого місця віддалити, або як хотіли там щось переставити. Аж після цього залишали його кревняки, яких він збагатив, у супокою і остаточно цілком про нього забували. Коли не лежав тихо в ліжку, або бездушно глядів на палітру, яку перед ними трівожно ховав, кидав тяжкою рукою на папір поплутані лінії, відтак розкидав під стіл картки. Пять літ не чув ніхто від нього одного розумного слова.

Але одного дня, коли він неспокійніше, як звичайно, ходив по робітні — а ходив поволі і злегка бутав головою — впав його безвольний погляд на „Ранній Часопис", що випадково лежав на його столі та прилип на відбитім товстим друком оголошенні: „Вистава". Глядів довгу хвилину, і тьмана полуда його очей звільна оживала і чогось шукала, начеб він зачав над чимсь призадумуватися, начеб зпід руїн його думок уставав давно присипаний живий світ. Повільним рухом потягнулася рука кілька разів по чолі; нагло обернувся, рушив до стіни кроком, що нагадував рух пробудженого годинника, взяв свій запорошений капелюх з вішала і вийшов.

Непомітно зійшов сходами вділ і вийшов з дому. Не гаючи ні хвилини, пішов просто з дивною скорістю, трапив на дорогу до виставової палати і ввійшов до будинку. В натовпі відвідувачів, де між звичайними гістьми з кращого світу були деякі дивно одягнені люди, з незвичайним виглядом, ніхто на нього не звернув уваги тай і ніхто був би не пізнав у сухорлявому, сивобородому й пожовклому чоловікові колишнього гордого, самопевного і славного мистця. Якийсь час він блукав мовчки по кімнатах, де якийсь критик мистецтва намагався представників найновішого напрямку перевершити палкими заявами; але з цього клекоту не доходила ніяка сила до його збудженої душі. Так він прийшов остаточно в ті спокійніші місця, де висіли твори певного значіння в охолодженому, чистому повітрі; і той самий упертий гін, що походив з невідомих, темних глибин і допровадив його аж сюди, привів його перед його останній великий твір, що його тут примістили.

Про те, що було далі, довідаємося з опису одного мудрого і поважного чоловіка, який саме в тій хвилині стояв з приятелем перед тим образом. Розмовляли напружено про вічне відроджування людського самопочування, що його стверджує та заперечує постійний закон зміни... При цьому він запримітив, що біля нього станув, невеличкий старший панок, одягнений не по джентельменськи, а якось так, як це буває у сліпих людей та почав також оглядати образ. Але лице чужинця впало йому в очі і пригадало од-

(Докінчення на стор. 4).

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

ДІТРОЙТ, МІШ.

Важні події з українського життя.

Свято Державности.

Українська громада в Дітройт закінчила рік 1945 вельми корисною діяльністю, про яку досі не було згадки в часописі. Маю тут на думці в першу чергу величаве Листопадове Свято, яке відбулось заходом Федерації Американських Українців дня 26. листопаду в авдиторії Гемтремік Гайскул. Святочну програму виповнив Хор ім. Котляревського, під управою свого дірiґента Дмитра Атаманця, і Український Хор з Віндсор, під проводом п-ні Віри Яворської, яка теж як солістка відспівала стрілецькі пісні. Дует виконали брати Дмитро і Іван Атаманці. Були теж відповідні до свята деклямації, які виконали молоденькі панночки, одна з них це панночка Бала з Віндсор і Галя Чемна, що передала свою деклямацію з гарною драматичною інтерпретацією і чистою українською мовою. Два соля на піяні гарно відограла молоденька Надя Дячунівна.

Святочний реферат виголосив запрошений гість, ред.д-р Лука Мишуга. Виповнена по береги авдиторія прислухувалась з увагою спогадови про великий зрив Західної України, а потім роздумуванням над причинами, чому не вдержалась рідна влада над Дністром і Дніпром. Міліонові жертви і геройська постава українського народу в часі останньої війни, враз з поставою тих, що опинились на скитальщині, можуть усім нам тільки додати віри в остаточну перемогу справедливої украї[illegible]ої справи, казав бесідник.

Свято відкрив голова Федерації, п. Александер Штик, покликуючи до вступного слова п. Тому Кошіля. Закінчив це вельми успішне свято директор Української Радіо-Години, п. Микола Шустакевич. Була теж грошева збірка на поміч українським збігцям, якою занялись членки місцевих жіночих орґанізацій.

Побут посла Антона Глинки.

За три тижні по Листопадовім Святі, дня 16. грудня, відбувся імпозантний концерт в авдиторії Масоник Темпл, який влаштував Український Національний Хор „Думка", з рамені Українського Допомогового Комітету (Юкрейніен Вор Риліф). Була це імпреза одна з найкращих, чиста, без всяких зайвих додатків. Ціла програма, це був майстерний начерк який вийшов з ініціятиви здібного та ідейного дірiґента Хору Думки, Івана Атаманця, якому велику піддержку дає його дружина п-ні Надія і вірні співаки-члени Хору Думка. Маєстатично нісся Кант Пресвятої Діви „Ой зійшла зоря" Лисенка-Кошиця з барітоновим сольом Ілії Косіковського, як рівнож вельми удачно вийшла продукція мужеського хору „Закувала та сива зазуля" Ніщинського із теноровим сольом Степана Золи, при знаменитім акомпаніяменті п-ні Галі Цимбаліст-Мичел.

„Майстром церемонії", себто провідником свята, був голова Допомогового Комітету, адв. Іван Панчук, який в часі програми представив двох головних гостей-промовців. Цими головними бесідниками, яких промови стали верховими точками імпрези, були: д-р Володимир Ґалан, голова З. У. А. Д. Комітету і п. Антін Глинка, посол до канадійського парляменту в Отаві, спеціяльно запрошений на цей концерт.

Д-р Ґалан передав у своїй промові підсумки дотеперішніх досягнень ЗУАД. Комітету та представив деякі траґічні образи з життя українських воєнних скитальців в Европі та інших частях світу. Підсумки праці ЗУАД. Комітету здобули повне признання громадянства Дітройту, а представлена важка доля наших скитальців викликала щирі і глибокі почування присутніх.

Посол Антін Глинка був оваційно витаний учасниками, як провідний оборонець українського народу перед канадійським парляментом. Посол Глинка говорив по анґлійськи і українськи. У своїй промові, виголошеній парляментарним стилем, посол Глинка взяв за тему оборону українського народу та українських воєнних біженців в Европі зі своїх промов, виголошених в цій справі перед канадійським парляментом, а які вже були друковані в українській пресі. В українській короткій промові посол Глинка представив політичне положення українського народу в теперішню пору, зясував варварські пляни большевицької Москви в напрямі знищення української нації та української державности. Візвав українське суспільство Америки і Канади до боротьби з жорстокими методами Кремлю та до оборони українських воєнних біженців перед примусовою репатріяцію.

При кінці програми адв. Панчук викликував визначних місцевих гостей, своїх і американців, що заняли місця в льожах, та між іншим представив теж молоду дружину канадійського посла — пані Глинку. Учасники грімко витали достойну гостю і усіх представлених визначних громагромадян світських і духовних.

„Запорожець за Дунаєм".

Дня 3. лютого б. р. старанням Хору ім. Котляревського при Українській Церкві у Гемтремік, виставлено нашу знамениту оперету Артемовського „Запорожець за Дунаєм" в авдиторії Гемтремік Гайскул. Вистава була успішна і співаки були певні своїх роль.

Дві молоді співачки-солістки Хору Котляревського, роджені вже в Америці, але виховані при своїй церкві, у своїй громаді, збирали заслужені оплески. Одна із них, п-на Вероніка Мозола з яркішим дещо голосом грала Одарку і за своє виконання зістала нагороджена цвітами, які піднесла їй членка Сестрицтва Непорочного Зачаття. Друга, це Теклюся Шандаківна, в якої ліричний сопран — співала Оксану і теж була обдарована цвітами, які подав їй 26 від. СУА.

Прецизно відспівав партію султана наш артист маляр Роман Мараз, якого Бог обдарив гарним та культурним барітоном кромі малярських здібностей. Дуже симпатичний тип витворив в ролі Карася соліст Хору Думки — Ілія Косіковський. Краска і звук його голосу мило вражали слухача. Він був щирий і виразистий у своїй грі і публика ним сердечно раділа.

В ролі Андрія виступав самий режисир, до того колишній артист українського театру за дирекції Осипа Стадника — Дмитро Атаманець. Його оксамитний тенор звучав — на диво, як колись, перед літами, на галицькій сцені.

Ролю Імана добре та рівно співав Микола Ковальчук, довголітний член Хору Котляревського.

Гарно було бачити теж нашу молоду диріґентку п-ну Стефанію Андрусевич, як проводила музичним ансамблем до оперети і доповняла красу і багатство мельодій музики Артемовського. Хор співав гарно і численна публика була вельми вдоволена цілою виставою безсмертного Запорожця за Дунаєм.

Зазначуємо, що перші ряди в авдиторії заняли наші духовні достойники, а також Сестри Учительки з парохіяльних шкіл Дітройту, Гемтремку, а також з канадійської сторони з Віндсор.

Як зачуваємо, Запорожця будуть повторяти в Народнім Домі на західній стороні міста Дітройт, на загальне бажання нашої громади. Заздалегідь бажаємо нового успіху.

Допомогова Акція.

Найпильнішою діяльністю Дітройтської громади під цю пору є очевидно праця Допомогового Комітету (Юкраїніян Вор Реліф) і кромі зібраних і висланих уже до ЗУАДК у Філядельфії, на поміч українським скитальцям в Европі, тепер переводиться кампанія за вписами тисячу осіб, так званих — спомагаючих добродіїв, які зобовязуються вплатити одного доляра на місяць на цілий біжучий рік, очевидно за одноразовою вплатою відразу згори, або евентуально за дворазовою вплатою. Таким чином українська громада в Дітройт за цей рік зібралаб певних $12,000.

Голова Укр. Допомогового Комітету, Іван Панчук, з цілим урядом довколичних комітетів — західної сторони Дітройту, Гемтремику і Дірборн, усильно працює над цією кампанією, в чім теж піддержку дає місцева Українська Щоденна Радіо Година, яка проголошує на радіо вписаних спомагаючих добродіїв, як рівнож кожного дня дає відповідну пригадку про цю кампанію.

Переводиться збірка одежі, в якій помагають членки місцевих жіночих орґанізацій та церковних Сестрицтв. Минувшої осени, з нагоди приїзду до Дітройт пані Марії Скубової з Ню Йорку і за її ініціятивою, членки СУА, Золотого Хреста, Сестрицтв і Жін. Тов. Просвіта, вислали много різдвяних пакунків для дітей-скитальців, у Франції, Бельгії та Англії.

Таким чином наша громада злучилась водно звено для допомоги і рятунку українських скитальців в Европі. Дай Боже, щоб ця допомога і праця Дітройтської громади, а також і всіх інших менших і більших українських громад по цілій Америці і Канаді, принесла бажаний рятунок, потіху і моральну силу нашим рідним братам і сестрам, які стали жертвою страшних обставин воєнного і політичного знищення.

Поможім їм в імя України! Поможім їм в імя Того, що терпів за правду!

Ю. М. Шустакевич.

СЕЙНТ ЛУІС, МО.

Зо забави на поміч скитальцям.

Дня 10.. лютого громадяни Параня і Василь Щупляк урядили родинну забаву з нагоди повернення домів з армії їхнього зятя Юрія Маґац. З великою радістю заговорив гр. Щупляк до гостей, дякуючи Богу, що дочекав тої хвилі, що може знов радіти, що бачить його таким здоровим, яким відходив до армії тому близько чотири роки. Також висказав глибокі співчуття для двох родин, які були присутні, а втратили своїх синів в бою з ворогом. В їх память покликав гостей встати з місць і вшанувати їх як героїв, що віддали життя в обороні Америки.

Промовляло більше гостей, а також не забули у промовах згадати нещасних українських скитальців, для яких зложили $17, до чого Параня і Василь Щупляк додали $5, що разом виносить $22. Гроші переслано до Злученого Українського Американського Допомогового Комітету в Філядельфії.

Гість.

ПОШУКУЄМО 270 ЖЕРТВОДАВЦІВ по $100

НАДЗВИЧАЙНА КАМПАНІЯ „СВОБОДИ" НА ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКИМ ЖЕРТВАМ ВІЙНИ

„Свобода", орган Українського Народного Союзу, свідома того, що її читачі та члени і відділи У. Н. Союзу були завжди прикладом жертвенности в кожній гуманітарній акції американських українців, закликає їх тепер до активної та жертвенної участи в проголошеній отсим надзвичайній кампанії, якої ціллю є знайти 500 жертводавців (осіб, товариств, чи відділів), з яких кожний зложив би одноразово не менше як $100 на допомогу найнещасливішим з нещасливих — українським жертвам війни.

Дальші жертви в цій надзвичайній кампанії „Свободи" на допомогу українським жертвам війни зложили:

230) Товариство Українська Січ, відділ 421 У. Н. Союзу, Тамастон, Конн.	$ 100.00
Попередно проголошено	22,991.85
Разом	$23,091,85

ХТО НАСТУПНИЙ?

Дальші жертви — по сто долярів чи більше — просимо слати чеками чи поштовими переказами, виписаними на „Свободу", на таку адресу:

SVOBODA
P. O. BOX 346 — JERSEY CITY 3, N. J.

ДИВНІ НОВИНИ

ГРІЄ НОГИ — ЖИВЕ СТО ЛІТ.

Бувший сенатор Злучених Держав, Вилйєм Г. Сматерс, перебуває в Атлантик Сиkі, в Ню Джерзі. Він святкував 19. лютого 105-літні роковини життя свого вуйка, Джана Алдена Гавела з Лос Анджелес. Коли його спитали, як то може бути, щоб вуйко так довго жив, сенатор повторив практику вуйка, кажучи: „Я памятаю, як мій вуйко все на старість грів ноги коло гарячої печи, заки пішов спати. Він усе казав, що після того він добре чується". Про себе сказав, сенатор, що він теж так робить і уже довго живе, можливо що тому, що походить з довговічної родини. Він каже, що його мати має 94 літ, батько теж мав тільки, коли вмирав, а один із вуйків його матери дожив 113 року життя. Сенатор сказав, що він надіється дожити сотки літ.

ВИЩЕ ЦІНЯТЬ МУЗИКУ НІЖ ВИГОДУ.

Два брати, Чарлз і Велден Нейл, посвятили два роки на вставлення органів у своїм домі під ч. 47 Мур Терас в Вест Арендж. Орґан має тільки рур, що вони виповнюють хату від пивниці аж до самого даху. Їх є яка тисяча. А як їх уставлювали, то вигинали на перехрестях стін. Але брати ще не вдоволені, вони дальше вставляють рури, бо орґан тим гарніше грає, чим більше рур. Брати не звертають уваги на це, що в хаті нема місця. Сусіди привикли до музики й теж не нарікають.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

КЛІВЛЕНД, О.

Наш допомоговий причинок.

У неділю 13. січня 1946 від. 8. ОДВУ по стародавному звичаю влаштував Святий Вечір, а дохід з нього призначив на допомогу українським скитальцям в Европі. Згаданої неділі зійшлися заздалегідь гості в Українськім Народнім Домі під ч. 2253 при Вест 14 вул., а в 6 годі. почалася святочна вечера молитвою і колядою „Бог Предвічний". Вечерю, згідно з народньою традицією, приладили членки Золотого Хреста з від. 8. ОДВУ, а члени відділу виступили з „вертепом". Це були: В. Жук, Я. Пацула, Н. Декан і І. Попович в ролі пастирів, а І. Филипів, І. Гатала, і Л. Котович в ролі царів. Ролю жида грав Г. Кукіз. Молоденька Катруся Жук віддеклямувала гарні святочні бажання Україні й цілому народови на 1946 рік так гарно, що було зацо вдарити „браво". Уся вистава була новістю для багатьох громадян, бо останними роками в нас такого не бувало.

По вечері предс. В. Жук покликував до слова гостей, які малювали положення скитальців на землях західної Европи, б. Січовий Стрілець І. Попович переповів боротьбу українського народу за незалежність і пригадав, що саме це й причина, чому тільки українських скитальців опинилося поза межами рідного краю. Він теж візвав приявних до жертв. Зложили:

Родина Липяи, Коваль і М. Репужинська по $2, а по $1: Ф. Мочковський, М. Федорчак, О. Мочковський, М. Бучек, А. Литвак, М. Кривий, Н. Павлюк, Н. Олексик, Олексик, І. Попович ст., П. Труш, І. Ільків, Р. Курлян, Н. Н., М. Паламар, Щенко, В. Мураль, М. Когут, Л. Грабський, П. Поливчак, Г. Брикайло, Когут, І. Писарчук, Д. Загута, С. Палівода, Г. Степаник, Г. Швабуляк, Е. Гринько, М. Сентий, Голдир, П. Купчик, О. Обаль, І. Попович мол., І. Гатала, Л. Котович, Н. Декан, І. Роборецький, В. Жук, Притуляк, Я. Пацула, Г. Кукіз, І. Сорочак, С. Юник, Р. Кокоць, С. Гаваль, С. Кравчук; і Л. І. 25 ц.

Збірка принесла $52.25, з каси доложено решту до суми на $100, котрі вислано до З. У. А. Д. Комітету в Філядельфії. Збіркою занялись: Ярослав, Пацула, Анна Котович, Л. Котович і пані Жук.

—o—

ГЕМТРЕМК, МІШ.

Пошанували працю д-ра А. Т. Кібзея.

Заходом урядників відділів У. Н. Союзу в Дітройті й Гемтреміку влаштовано вечірку в честь д-ра А. Т. Кібзея в галі Українського Демократичного Клюбу. На вечірку прибула рідня д-ра Кібзея та приятелі й знайомі. Проводив цим товариським зібранням п. Іван Іванчук. По перекусці різні гості забирали слово, як адв. Яців, адв. Кузь, адв. Чарноський, д-р М. Гринчук, інж. Дячун. Потім промовляв головний радний У. Н. Союзу, Володимир Дідик, а далі п. Лазар, п. І. Чайковський, п. М. Головчак і п-ні Стисловська. Усі вони складали д-рови Кібзейови подяку за його організаційну та народну працю, а п. Іванчук вручив ще дарунок на память від урядників відділів У. Н. Союзу. Потім забрав слово д-р Кібзей, а подякувавши за дарунок та привіти, говорив ширше про народну працю, яку ведено. При тому зазначив, що хоч перебуває в Ен Арбор, віддаючись вищим студіям, то народної праці й далі не занехає. Гості встали з місць і відспівали „Многая Літа". З вечірки остало $15, які вислано до Українського Конгресового Комітету.

Е. Крушельницький.

—o—

КАРНЕҐІ, ПА.

Коляда на скитальців.

Сестриця, св. Анни, відділ 134 У. Н. С. і св. Любови, від. 74 У. Н. П. в Карнеґі, Па., ухвалили на своїх місячних зборах в січні б. р., що підуть з колядою по домах на українських скитальців, які перебувають тепер в Німеччині, Бельгії, Франції і в Італії.

Коляда увінчалася успіхом, бо заколядовано $330.25, які вже переслано до Допомогового Комітету в Філядельфії.

Колядувати ходили: Юлія Кучер, Софія Буній, Розалія Жук і Марія Макар.

Коляду зложили:

Союзовці в Карнеґі Па., як остали гроші з 50-літного ювилею У. Н. С. $50; Український Американський Горожанський Клюб $15; по $10: Сестрицтво св. Анни, від. 134 У. Н. С., Товариство ім. Тараса Шевченка, від. 384 У. Н. С. і Семен Костецький з Мікіс ракс; по $5: Сестрицтво св. Любови, від. 74 У. Н. П., о. Маріян і Юлія Кучер, З. Судяк, А. Животко, С. і Марія Корба, С. і Марія Попівчак, Марія Шкірпан, Е. Анна Пітерс, Д., М., В. і Марія Боднар; по $3: А. Венгрин, І. Венгрин с. А., В. Рудавський з Мікісракс; по $2: Розалія Жук, Марія Макар, Софія Буній, П. Донер, О. і Марія Копко, Марія Вархоль, П. і Марія Коцік, А. Рак, А. і Евгенія Мосуряк, М. і Анна Загурські, М. і Олена Діяк, Я. і Олена Джула, Юлія Гац, С. Керчанський, Ю. Шоломінський, В. і Марія Копко, В. Фігура, П. Панчак з Мікісракс, П. Береза з Мікісракс, Н. Кіч з Мікісракс; по $1.50: І. Панько і І. Корба; по $1: Ольга Копко, Леся Кучер, Олена Буній, Анастазія Гайдош, І. Залецький, С. Залецький, Марія Венгрин д. А., Д. Когут, М. Петришин, Дж. Кепле, А. Попівчак, П. Хома, Олена Хома, Іван Патрош, Павліна Ластовська, Анна Волошанович, Софія Матвійчик, П. Матвійчик, М. Сіварський, Ірина Попівчак, С. Сіварський, М. Шпида, М. Телеп, Анна Попівчак, М. Стеранка, Евгенія Москаль, Анастазія Дорош, М. Вінярський, Я. Гойсан, І. Хома Ж., В. Бучко, П. Гронський, М. Федорчак, Анна Федорчак, Катерина Кравс, І. і Лусіса Жук, З. Чайка, П. Кізик, Ева Гашець, Марія Валевська, Андрій Тварок, Евфрозина Дошна, Ярослав Адзима, Василь Винник, Марія Збалишин, О. Секелик, Г. Урам, Катерина Карабін, С. Опалянка, Анастазія Храпко, Теодозія Свентковська, Анна Кирик, Марія Микита, С. Зінський, Ева Зінська, С. Астряб, М. Капелюх, Анна Ратич-Жук, А. Гімак, А. Бак, В. Захарко, Марія Когут, Розалія Турко, Н. Стефура, Лешко Ні-Німець, Анна Вовк, Іван Харітон, І. Форитар, Анна Джонс, Г. Демян, С. Шпида ст., С. Шпида мол., Юлія Кунцьо, Марія Кунцьо, Ева Сіварська, Тома Дуда, Параскевія Дрозд, І. Рак, А. Міхенко, Т. Прятка, Ксеня Голуб, І. Ядловський, І. Дудич, І. Хованець, Анна Клим, Катерина Богдан, І. Богдан, А. Кос, Анна Литвак, І. Яворський, І. Ґуриак, І. Медвідь, П. Зарічняк, С. Попівчак, Марія Винник, П. Збалишин, Анастазія Корба, Марія Корба з Крефрон, А. Задиляк, Марія Роман, Д. Саляк з Мікісракс, Д. Порада з Мікісракс, М. Залецький, М. Залецький, Елсі Елик, Анна Турак, Пазя Вацюк, Ева Дуліцка, Параска Дрозд, М. Кахнич, Павліна Козяк, П. Марчишин, Анна Малицька, П. Богдан, П. Венгрин, Анна Венгрин д. А., В. Патрош, І. Вінярський. — Решта по 75, 50 і 25 центів.

Сердечна подяка колядницям і всім жертводавцям, як і українське спасибіг добр. Н. Арсенієви за безкорисне вождення машиною.

Юлія Бр. Кучерова.

—o—

АНСОНІЯ, КОНН.

Хор парохії на допомогу нашим скитальцям.

Члени української греко-католицької парохії св. Петра і Павла в Ансонії, хоч майже всі вони роджені на американській землі, то чуючи про недолю скитальців українського народу з проповідальниці та української преси — рішили піти з колядою на сю пекучу та вельми гуманітарну ціль. Треба зазначити, що тутешний хор, коли іде про релігійну та національну справу, то попри парохію та клюб української католицької молоді, в праці та допомозі таким потребам завжди своїть між передовими.

Не зваажючи на ожеледу та мороз вибралось 14 членів хору по Ансонії та Сіморі з колядою. Нарід — почувши на яку ціль колядують — дуже радо приняв колядників та після змоги обдаровував їх. Всі колядники, а особливо їх касієр та ветеран 1-шої війни п. Роман Оліяр, з кожним новим даром ставав щораз веселіший, бо відчував, що тими дарами врятується на чужині неодного з рідних скитальців від голоду і холоду, а може і смерти. Благородними колядниками були панночки: Анастазія Глива, солістка і бувша заступниця предсідника; Марія Глива, Юлія Ковтко, Пелягія Горбаль, Аделя Домарецька і Беді Алеськевич; з хлопців: Ярослав Домарецький, предсідник; Йосиф Балінґ, бувший касієр; Василь Короташ, соліст; Александер Собин, Іван Вариян, ветеран 2-гої війни; Михайло Дрінчак, ветеран 2-гої війни; Іван Цікат і Роман Оліяр, касієр. Заколядовано $120, які враз з $22.64, які остали із фондів тутешнього жіночого комітету збірки одежі, та дрібними жертвами в сумі $6, а в загальній сумі $148.64, пересилаєсь до нашого Злученого Українського Американського оДпомогового Комітету в Філядельфії. Честь такій роботі!

За український Комітет Допомоги Скитальцям в Ансонії, Конн.: **Яремій Короташ**, предс.; **Роман Оліяр**, касієр хору.

ДОЛЯ МИСТЦЯ.

(Продовження зо стор. 2-гої).

ного хворого, що при збудженні з гарячко старається з трудом відцифрувати та впорядкувати в голові все те, що довкола бачить. Так цей дивний чоловік схилився над табличкою з імям, що була прикріплена до образу. Була це металева плитка, що у відрізненні від інших записаних паперових табличок у кімнаті наймолодших, за роком уродження маляра мала ще порожнє місце, призначене на рік його смерти. Нагло спалахнуло лице чужинця від страшної свідомости. З тяжким стогоном він повалився на лавку і зарив пальці в шовкову подушку.

Коли обидва збентежено над ним схилилися, помітили в зворушені, як із тієї руїни формувалися їм колись знані риси майже забутого лиця. Але в очах, що все ще отетеріло гляділи на образ, вони побачили в незрозуміло скорій черзі процес велитенського переживання: переживання страшної свідомости — і дикий бунт проти долі, що в цій годині жорстоко зняла що раз усю заслону. А далі безмежний страх і ласка якоїсь невимовно глибокої, востанне розблислої свідомости, що запалила кілька сердечних ударів високим, ясним полумям, а опісля нагло запалася в нетри і згасла навіки для людських очей...

Перекл. м. м. м.

DAVID SANFT, after 3½ years of service in the Army Air Forces, who is returning to civilian life as managing director of the new Dexter Park Gardens, in the Jamaica-Woodhaven area, America's largest outdoor private recreational centr.

Sanft announces that Dexter Park Gardens will be available during the spring and summer for picnics, outigs, festivals, carnavals, expositions and other functions to be conducted by fraternal, religious, civic and industrial organizations. Bookings are being received by him at 74-11 Jamaica Avenue, Jamaica, N. Y.; telephone — Michigan 2-3746.

ПОШУКУВАННЯ

ДМИТРА СТРИКОВСЬКОГО зо села Ражнів, повіт Броди, пошукує швагер у важній справі. Стриковський переживав довго в Філядельфії. Хто знав би його адресу, або він самий, прошу написати на адресу:

J. PRYSTAWSKI
209 LISGAR STREET, TORONTO 3, CANADA.

ТАРЗАН, ч. 1338. Неожидані вороги.

Скитальці: ґраф і ґрафиня Ренолд, перемінивши свої маєтки на діяманти, втікли з Франції. Разом із своїм дволітним синком Петром вони приїхали до свого давного приятеля д-ра Дібоа, щоб з ним прожити аж до привернення миру.

„Це була справді мудра думка в тебе, Филипе, перемінити ввесь наш маєток на жемчуги" — промовила Марія. „Та чи вони беспечно заховані?"

„Алеж певно, Маріє" — відповів ґраф. „Вони добре сховані, а коли д-р Дібоа нас стріне, наші клопоти минуться.

Але ґраф помилився, бо в сусідній каюті на кораблі три людці з паризького півсвіту слідкували за ними на беріг.

Колиж вийшли на беріг, то не застали д-ра Дібоа вдома, бо його покликали до сусідного містечка до хворого провінціонального поліцая.